

בתוך הנחל

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים, מעירים ומחזקים לעבודתו ותפירתו שמו, אשר בתוך הנחל נובע מקור חכמה נמצאים, ומתוך נחל קדוש זה נובעים, להחיות נפשות עם ישראל הצמאים, שנשמעו על-ידי האי"ש אשר על העדה, כבוד קדשת מורנו ורבנו, עטרת ראשנו, חיות נפשנו, ראש חברתנו חסידי ברסלב הרה"צ רבי יצחק שמואל אהרן לעזער שליט"א

ליל שבת-קדש פרשת בלק תשע"ט

דבר מורנו עטרת ראשנו שליט"א דבורים נוראים ונפלאים מן הלמודים הקדושים וההקדמות הנוראות המנחים בפרשת השבוע, אילו למודים אנו יכולים להוציא בשבילנו לעובדא ולמעשה לחיי היום-יום שלנו

בתלמידיו 'דרך-ארץ' ומדות טובות ברמה גבוהה מאד, כאשר העידו באזנינו כמה מן התלמידים של אותם שנים, ונשארו למודים קדושים אלו שלמדם מוה"רא"ש קבועים בלבם כיתד בל תמוט [עין בספר הקדוש "חיי מוה"רא"ש", סימנים שמ"ה - שנ"ד, ובסימנים תכ"ח - ת"ל].

נספח ספור אחד המראה מהו 'מלמד אמתי': מוה"רא"ש חנף את תלמידו כפתו שבכל יום מתחילין את התפלה בשעה תשע, ואף אם הרב מאחר מלבוא - אין זו סבה לאחר את התפלה, ובאמת כך היה, שגם כשהיה אנס גדול, ומוה"רא"ש אחר בכמה דקות להגיע לתלמוד-תורה, התלמידים החלו מעצמם את התפלה כדרךם כאלו נמצא שם ממשי.

פעם הגיע מוה"רא"ש לתלמוד-תורה כחצי שעה אחר הזמן [ומסתמא היה לו ענין חשוב לסדר], והמנהל שעמד ליד דלת הפניסה הוכיחו על אחורו, ולא השיב מוה"רא"ש דבר רק אמר לו: "בא עמי לפתה, ואראה לך שהתלמידים יושבים על מקומם ומתפללים כאלו אני נמצא שם..."

המנהל לא האמין למשמע אזניו, כי ידועה דרךם של ילדים בעת שהרב לא נמצא... ואכן נכנסו מוה"רא"ש והמנהל אל הפתה, והשתומם המנהל בראותו מחזה פלאי של תלמידים היושבים ומתפללים בקול ובחיות

פתח ואמר מו"ר שליט"א: פרשת השבוע היא פרשת בלק, ומפרשת השבוע רואים אנו את גדל מעלת ה'אמירה' של האדם. דהנה, לדבור יש כח גדול מאד, ומצד אחד אדם יכול לבנות בנינים נפלאים על ידי כח דבורו, הן ברונחניות - שעל ידי הדבור מתעלה ומתעלה, אם זה דבורי תורה, אם זה דבורי תפלה והתבודדות, אם זה דבורי התחזקות ויראת שמים, והן בגשמיות - וכמו למשל בבית, עם דבור חיובי ומחמאות, יכולים לעשות אוירה טובה מאין כמותה, מה-שאינ-כן בדבור שלילי שרק הורס, ואינו בונה ומתקן שום דבר.

וביותר נוגע הענין למלמדים ומחנכים הזוכים להיות ממצידיקי הרבים ולחנף תינוקות של בית רבן, שצריכים לקבל את השכל הזה לדעת איך צריכין להגביה כל תלמיד ולרדת אליו, ולדבר בצורה יפה, ולא בדבור שלילי, וכמו שמוה"רא"ש זי"ע תמיד אמר, שמלמדות זה לא "עוד מלאכה" - אין לו עבודה אחרת אז הוא נהיה מלמד... מוה"רא"ש היה תמיד חוזר ואומר: תלך לעבד באספת פחי האשפה ואל תהיה מלמד, כי מלמד צריך רק לתת תשומת לב לילדים, ולהחמיא להם, ולהגביהם. זה מלמד אמתי!

ולא רק 'נאה דורש' היה מוה"רא"ש הקדוש, אלא גם 'נאה מקים', כי הוא ז"ל בעצמו היה גם כן מלמד במשך שנים עשרה שנה אחר החתונה, והחדיר

כאלו מוהרא"ש רבם מנצח עליהם... זה מה שמוהרא"ש החדיר בהם - להתפלל רק לפני השם-תברך ולא בשביל המלמד או שום פשר-ודם!

בללו של דבר, מלמד אמתי יודע לדבר אל התלמידים בשפה שלהם, ועל-ידי-זה יש בו כח להחדיר בהם למודים נפלאים והדרכות נכונות, כי כשיש אוירה חיובית - הדברים נתקבלין ומתישבין על הלב, מה- שאין-כן כשיש אוירה שלילית חס ושלום...

בן הדבר אמור כלפי בחורי-חמד, שצריכים להראות להם את היפי שיש בלמוד התורה, ולא בדרך של כפייה, חס ושלום, אלא לגלות להם איך שיש לכל אחד קשר אל התורה, ולהראות להם את מתיקות התורה, ואיך שאפלו אם נפלו היכן שנפלו, ובפרט בטמאת המכשירים הטמאים והמשקצים, ונטמטם דעתם ושכלם לגמרי, אף-על-פי-כן אם ילכו בדרך רבנו ז"ל שפסק לנו (שיחות-הר"ן, סימן עו) גבי למוד בלא הבנה - שגם-כן מקרי למוד, בודאי יזכו לצאת מכל הטמאה ויהיו אנשים כשרים באמת.

ודעת לנכון, שאם יזכה האדם לצית לרבנו ז"ל ולילך ב'סדר-דרך-הלמוד' שגלה לנו, יזכה להיות תמיד מקשר אל התורה הקדושה, כי הנה לאו כל אחד יושב בבית-המדרש מן הבקר עד הערב, וגם אם זוכה ללמוד בכלל - בלתי אפשרי להשאר בו במשך כל היום כלו, כי על-פירב צריכים להביא פרנסה הביתה וכו', ומי שאיננו זוכה לידע מהגלוי של 'סדר-דרך-הלמוד', מתרשל בזמן פזה מכל למוד שהוא מחמת טרדת פרנסתו, ורק מצפה מתי יבוא לבית-המדרש ויוכל ללמד בניחותא, אף זה מתי יקרה...

מה-שאין-בן הזוכה לצית לרבנו ז"ל בתמימות ופשיטות גמורה - הוא נוטל ספר-קדש ולומד! ועל-ידי-זה זוכה לשני עולמות - גם מביא טרף לביתו, ויש לו ההוצאות הגשמיות לפרנסה ולכלכלה, ומאידך גם אינו מפסיד את העקר - לעסק בלמוד התורה הקדושה, ואשרי לו!

ולמדנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כח), שהאדם צריך לעבר ולטיל בכל חלקי התורה הקדושה - תנ"ך, משניות, גמרא בבלי ירושלמי תוספתא, ומב"ם טור ושלחן-ערוך, מדרשים, זהר ותקונים וכו' וכו', והזוכה ללמד על-פי 'סדר-דרך-הלמוד' כסדרן, אם הוא עקשן, הוא זוכה לאט לאט להגיע אל היעד הקדוש הזה...

נדבר-נא מעט מענין למוד תנ"ך: הנה בישיבות לא מדברים כלל שיש משג ללמד ולגמר את כל התנ"ך, ומי שאכן זוכה ללמוד תנ"ך - איזו מתיקות מרגישין בלמוד הזה! אף אדם שאף-פעם לא זכה לזה, הנה הוא מתחיל ללמד ספר יהושע, ומתקדם הלאה ומגיע ל'תרי-עשר', פתאום הוא "מגלה" שיש ספר בשם 'עמוס'... והוא תוהה לעצמו: "יש ספר 'עמוס' בתנ"ך? יש לי שכן ששמו עמוס... אבל יש גם נביא ששמו כך?!"... הוא רואה ספר 'חגי', ותוהה: "וכי ישנו נביא בשם 'חגי'?!"... ואט אט זוכה לקבל ידיעות רבות, שהראשונה שבהן היא: לדעת את 'שמות' ספרי התנ"ך... וכן זוכה גם לדעת מעט מדברי התנ"ך וכל הספורים הקדושים המובאים בספרי התנ"ך וכו', ואם לומד פרק אחד ביום - בתוך ח"י חדשים יזכה לסיים את כל התנ"ך!

איתא בדברי חכמינו הקדושים (רות רבה, פרשה ד): 'מה כלה מתקשטת בעשרים וארבעה תכשיטין, כך תלמיד-חכם צריך שיהא רגיל בעשרים וארבעה ספרים'; אשרי הזוכה להגות בלמוד התנ"ך!

במזיבן בענין למוד משניות: אשרי האדם שזוכה לגרס ח"י פרקים משניות בכל יום! דעו לכם, שדבר זה היה 'כרטיס כניסה' לישיבה של מוהרא"ש... כל בחור היה צריך ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות! ופעמים אף קרה שמוהרא"ש היה עובר במטות הבחורים בלילה אחר שעלו על יצועם, ושואל בחורים: "סימת כבר ח"י פרקים היום?" וכמובן שהיתה יראת הכבוד, ומי שלא למד - ענה שלא, ומיד הלך על-אתר ולמד את הח"י פרקים...

א.ה. עי' ביענף יוסף, שם שכתב: 'מוזה יש ראייה ברורה שצריך כל אדם ללמוד מקרא, שאם לא ילמד מקרא יאך יהיה מקושט בכ"ד ספרים'. ודו"ק.

וְאִכְנֹה, לְכָל הַפְּחוֹת יִרְאֶה אָדָם שְׁלֵא יַעֲבֹר עָלָיו יוֹם בְּלִי לַמּוֹד פֶּרֶק אֶחָד אוֹ שְׁנַי פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת; 'מִשְׁנֵה' אוֹתִיּוֹת 'נִשְׁמָה' – אָדָם שְׁזוֹכָה לְגֵרִם מִשְׁנִיּוֹת הוּא מְזַכֵּךְ אֶת נִשְׁמָתוֹ! מוֹהֲרָא"ש הִיָּה רְגִיל לֹמַר עַל לַמּוֹד מִשְׁנִיּוֹת שְׁזֵה כְּמוֹ "צִמְר פְּלֻדָה" לְנִשְׁמָה, וְכִמוֹ שְׁבַגְשָׁמִיּוֹת כְּשֶׁבָגַד מִתְלַכְלֵךְ מְנַקִּים אוֹתוֹ עַל-יַדֵי כְבוֹס בְּמִכּוֹנֵת הַכְּבִיסָה, כֵּן הוּא לְעִנְיָן הַנִּשְׁמָה שֶׁהִתְלַכְלְכָה בְּחֻטָּאִים וְעוֹנוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לִיְצַלֵּךְ, וְאִיךְ מְכַבְּסִים אוֹתָהּ? עַל-יַדֵי לַמּוֹד מִשְׁנִיּוֹת! לַמּוֹד הַמִּשְׁנִיּוֹת מְנַקֵּה אֶת הַנִּשְׁמָה מִכָּל הַכֶּתְמִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יַדֵי הָעוֹנוֹנוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, וְאָדָם זוֹכָה שְׁמַקְיָם בּוֹ (תְּהִלִּים ל.ד): "הָעֲלִיתָ מִן שְׂאוֹל נַפְשִׁי" – רֵאשִׁי-תְּבוֹת 'מִשְׁנֵה', כִּי בְּכַח לַמּוֹד מִשְׁנִיּוֹת זוֹכָה לְעֵלוֹת וְלִהְתַּנְקוֹת לְגַמְרֵי מִכָּל הַשְּׂאוֹל שֶׁנִּפְּל אֵלָיו...

וְלְעִנְיָן לַמּוֹד גְּמָרָא – אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְחֻטָּף בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף גְּמָרָא! הֵרִי הַזְּמַן עוֹבֵר כְּהֶרֶף עֵינַי, עוֹבֵר עוֹד יוֹם וְעוֹד יוֹם, וְאֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לֹא לְפַסְפֵּס אֶת לַמּוֹד דָּף הַגְּמָרָא מִדֵּי-יוֹם! וְהֵגַם שְׂאִינוֹ מִבֵּין אֶת לַמּוֹדוֹ – 'אֵין לוֹ מַחֲיִין' וְהוּא מְבַלְבֵּל... – יְגַרֵס אֶת הַדָּף! יִגִּיד אֶת הַמְּלִים הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הַגְּמָרָא!

וְאֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְלַמֵּד גַּם אֶת הַמְּפָרְשִׁים שֶׁעַל הַש"ס – הֵרֵאשׁ וְהֵרִי"ף וְכו', וְאֶכֶן זְכִינוּ וְהִדְפִּיסוּ אֶת חֲבוּר הֵרִי"ף עַל הַש"ס בְּשְׁנַי כְּרָכִים – עַל-מְנַת לְלַמְדוֹ כְּסִדְרָן (וּמֵן הַסֵּתֵם עוֹד יִהְיֶה כְּזֵה גַם מְנַקֵּד), אֵיזָה תַעֲנוּג זֶה! וְכֵן בְּרוּךְ ה' הַדְּפִיסוֹ אֶת הַרְמַב"ם מְנַקֵּד (הֵינּוּ חֲבוּר הַרְמַב"ם לְבַדוֹ) עַל-מְנַת שְׂיִזְכּוּ לְסִים אֶת הַרְמַב"ם בְּתוֹךְ שָׁנָה אַחַת (דָּף לְיוֹם), וְכֵן הַדְּפִיסוֹ כְּזֵה שְׁלַחַן-עֲרוּךְ – מַחֲבֵר רְמ"א – דָּף אֶחָד לְיוֹם וּמְסִימִים תוֹךְ שָׁנָה אַחַת; אֵיזָה תַעֲנוּג נִפְלֵא לְטִיל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה! וְאִם לֹא מִבֵּין – בְּדֶרֶךְ שֶׁל 'אַמִּירָה'!

רַבְּנֵינוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֶת גִּדְל מַעֲלַת הַ'אַמִּירָה' שֶׁל הָאָדָם (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֻלְקֵי א', סִימָן יא); עַל הַפְּסוּק (הוֹשַׁע יד.ג): "קָחֻ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה' – אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: 'אֵינִי מְבַקֵּשׁ מִכֶּם אֲלָא דְבָרִים' – דְּבוּרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְּלָה! וְהַדְּבוּרִים הֵלְלוּ מְאִירִים לְאָדָם אֶת הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹן, וְכֹאמֹר – אִף שֶׁנִּפְּל הֵיכָן שֶׁנִּפְּל וְנִטְמָטֵם שִׁכְלוּ מִכָּל תוֹעֵבוֹת הַמְּכַשִּׁירִים הַטְּמָאִים, וְאִינוּ יָכוֹל לְקַלֵּט וְלִהְבִּין אֶת לַמּוֹדוֹ, מְגָלָה רַבְּנֵינוּ

הַקְּדוֹשׁ: "בֹּא, תִּגְרַס אֶת הַתּוֹרָה, תֹּאמַר וְתִגִּיד אֶת דְּבוּרֵי הַתּוֹרָה, אֲפִלוּ שְׂאֵתָה לֹא מִבֵּין, זֶה סוּף-כָּל-סוּף מֵה שְׂיוּצִיא אוֹתָךְ מִכָּל הַלְּכָלוּךְ שְׁלֵךְ, וְיִטְהַר וְיִנְקֵה אוֹתָךְ!"...

וְאִכְנֹה, הוּא עֲדִין לֹא יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַפְּלוּלִים שֶׁבְּרַמְב"ם, וְאֶת כָּל הָעֵמֶק שֶׁל הַמְּפָרְשִׁים... אֲבָל לְכָל הַפְּחוֹת הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא הִיָּה שָׁם! לְכָל הַפְּחוֹת בְּקִרְתָּ שָׁם!

בְּשִׁיחָה כ"ח הַנ"ל, אוֹמֵר רַבְּנֵינוּ: 'רֵאוּי לְאָדָם שְׂיַעֲבֹר וְיִלָּךְ בְּזֵה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְלִלְמֹד כָּלֵם כְּדִי שְׂיִהְיֶה בְּכָל מְקוֹם. כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא הַשָּׂרִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהוֹלְכִים וְעוֹבְרִים בְּמִדִּינוֹת, וּמוֹצִיאִים הוֹצֵאוֹת רַבּוֹת עַל זֶה, כְּדִי שְׂיִוְכַל אַחַר כֵּן לְהַתְּפָאֵר וְלֹמַר שֶׁהִיָּה בְּמִדִּינוֹת, כְּמוֹ שֶׁדֶּרֶךְ הַשָּׂרִים לְהַתְּפָאֵר וְלֹמַר: 'הֵיִיתִי בּוֹרְשָׁא' וְכִיּוֹצֵא בְּזֵה. כְּמוֹ כֵּן רֵאוּי שְׂיִהְיֶה הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל מְקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּדִי שְׂיִוְכַל לְהַתְּפָאֵר בְּעוֹלָם הַבָּא שֶׁהִיָּה בְּכָל מְקוֹם דֵּהֵינּוּ בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים כַּנ"ל; וְהֵנָּה אוֹתוֹ שֶׁר שֶׁבִּקֵּר בְּמִדִּינָה פְּלוּנִית, מֵה הוּא כְּבָר עָשָׂה בְּאוֹתָהּ מִדִּינָה שֶׁהוּא מִתְּפָאֵר שֶׁהִיָּה בָּהּ? ... וְכִכֵּל זֹאת הוּא מִתְּפָאֵר בְּזֵה כִּי לְכָל הַפְּחוֹת הוּא הִיָּה שָׁם! אוֹתוֹ דְּבָר לְגַבִּי לַמּוֹד הַתּוֹרָה: הֵן אֲמַת שְׁלֵא נִכְנַסְתָּ לְכָל הַפְּלוּלִים, הָעֵמֶק וְהַהֲבִנָּה וְכו', אִף בְּקִרְתָּ וְהֵיִיתָ בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה – כַּמָּה גְּדוֹלָה הִיא זְכוּתָךְ!

מִסְפָּר עַל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁהִיָּה פַעַם בְּאִיזוֹ עִירָה, וְרָאָה הַלְּמַדְנִים שָׁם שְׂיוֹשְׁבִים עִם עֲרָמוֹת סְפָרִים וּמִתְּפַלְּפְּלִים וְכו', עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: "הֵם 'לְמַדְנִים', וְאִנְחֵנו 'לְוִמְדִים'... וְכַפְתָּגֵם צְדִיקִים: 'גִּנְב' הוּא לֹא מִי שְׂיִוְדַע לְגִנְב, אֲלֵא מִי שְׂגוֹנֵב בְּפַעַל הוּא נִקְרָא 'גִּנְב'... כֵּן הַדְּבָר לְעִנְיָנֵנוּ: הַלּוֹמֵד בְּפַעַל הוּא נִקְרָא 'לּוֹמֵד', וְלֹא שֶׁהוּא רַק יוֹדֵעַ לְלַמֵּד'...

כְּעִיִן זֶה אֵיִתָּא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁאַחַר הַסְּתַלְקוֹת רַבְּנֵינוּ ז"ל הוּא הַלֵּךְ וְנִסְעָ וְהִגִּיעַ לְאֵיזָה מְקוֹם שֶׁל 'לְמַדְנִים' וְכו' שְׂיוֹשְׁבִים וּמִתְּפַלְּפְּלִים כַּנ"ל, וְכוֹתֵב מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: "הַסְּתַכְלֵתִי וְרֵאוּתִי שְׂאִינֵם לּוֹמְדִים כְּלוּם!"... כִּי צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּפַעַל מִמֶּשׁ, וְלִזְה זוֹכָה מִי שֶׁמְצִיֵת לְרַבְּנֵינוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְזוֹכָה לְלַמֵּד כְּסִדְרָן דִּיקָא, וְאִף לְלֹא הַבְּנָה.

וּלְכָל זֶה אָנוּ זֹכִים עַל יְדֵי רַבְנוּ הַקָּדוֹשׁ, וְהוּא זֶה אֲשֶׁר מְלַמְּדֵנוּ כָּל זֹאת – מְלַמֵּד אוֹתָנוּ אֶת כַּח הַדְּבֹר, וְשִׁכַּל אֶחָד וְאֶחָד מִחֻבְר לַתּוֹרָה הַקָּדוֹשָׁה, וְלֹא מִשְׁנֵה מִי אֶתָּה, וְמָה הָעֵבֶר שֶׁלָּךְ וְכוּ', אֶתָּה גַם כֵּן מִחֻבְר וְשִׁיךְ לַתּוֹרָה הַקָּדוֹשָׁה! וְגַם אִם אֵינְךָ מֵבִין אֶת הַלְמוּד – תִּלְמַד וְתִלְמַד, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל זֶה, כִּי רַבְנוּ ז"ל מְבַטֵּיחַ לָךְ (שֵׁם בְּסִימָן עו): "וּמִמִּילָא יִבִּין".

בְּמוֹזֵיכֵן מְלַמְּדֵנוּ רַבְנוּ ז"ל אֶת כַּח הַדְּבֹר בַּתְּפִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְהַכֵּל, כְּלִשְׁוֹנו הַנּוֹרָאָה (לְקוּטִי"מֹוהֶר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיא): 'עַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִין לְבוֹא לְכָל, לְכָל טוֹב לַתּוֹרָה וְעִבּוּדָה וְלְכָל הַקָּדְשׁוֹת וְלְכָל הָעִבּוּדוֹת וְלְכָל הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת'.

וּבְכָל־לִיּוֹת – רַבְנוּ ז"ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ אֵיךְ לְקַדֵּשׁ אִמְרֵי-פִינוּ בְּדְבוּרֵי אֱמוּנָה, דְּבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת וְיִרְאַת שָׁמַיִם; רַבְנוּ ז"ל מְחַדִּיר בְּנוּ דְבוּרִים טוֹבִים – דְּבוּרֵי אֱמֶת, דְּבוּרִים חַיּוּבִיִּים! וּבִפְרָט כָּל־פִּי יְלָדִים וּבְחֹרִים – לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם דְּבוּרִים טוֹבִים; אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם כַּח פִּיו בַּקָּדְשָׁה!

וְאֵת הַלְמוּד הַנִּפְלֵא הַזֶּה מוֹצֵאִים אָנוּ בַּפְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ הַפּוֹתַחַת (בַּמִּדְבָּר כב, ב): "וַיִּרְא בָּלֶק בֶּן צְפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֹמְרֵי" – בָּלֶק הַטַּמָּא רָאָה אֶת כָּל הַפְּעֻלוֹת שֶׁל עַם-יִשְׂרָאֵל שְׁזוֹכִים לָהֶן רַק עַל-יְדֵי "הָאֹמְרֵי" – לְשׁוֹן 'אֹמְרֵה', כִּי הֵם חֲזָקִים בְּאִמְרַתָּם הַקָּדוֹשָׁה: אִמְרַת תּוֹרָה, אִמְרַת תְּפִלָּה – שֶׁמִּתְּפַלְּלִים הִרְבֵּה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁים עִם פִּיהֶם לְהַשְׁפִּיעַ טוֹב וְלוֹמַר מֵלִים טוֹבוֹת וּמְחַמְּאוֹת!

וּבְאֵן נִזְכִּיר נִקְדָּה נּוֹסֶפֶת בַּקָּדְשַׁת הַדְּבֹר: אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמו לְדַבֵּר יָפָה בְּבֵית עִם הָאִשָּׁה וְעִם הַיְלָדִים! וְיַרְגִיל עֲצָמו לְתֵת מַחְמָאוֹת לְאִשְׁתּוֹ, וְיִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד מִדְּבוּרִים שְׁלִילִיִּים בְּבֵית, כִּי בְּדֶרֶךְ זוֹ רַק הוֹרְסִים, וְאָנוּ צָרִיכִים לְבָנוֹת – עַל-יְדֵי דְבוּרִים טוֹבִים! וְכֵן זֹכִים לְשִׁלוֹם-פִּית אִמְתִּי...

זֶהוּ הַלְמוּד שֶׁל פְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ – כַּח הָאִמְרֵה שֶׁל עַם-יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן עֲצַת בָּלֶק הִיְתָה שְׁדוּקָא בְּלַעַם יִלְחַם עִם יִשְׂרָאֵל, כִּי יָדַע שֶׁכָּל כַּח עַם-יִשְׂרָאֵל הוּא בְּפָה, וְלָכֵן

הִבִּיא מִשְׁהוּ שְׁגָם הוּא בָּא עִם פִּיו, וּכְדַבְּרֵי רַש"י (בַּמִּדְבָּר כב, ד): 'וּמָה רָאָה מוֹאָב לְטוֹל עֲצָה מִמִּדְּוִין? כִּיֵּן שָׂרְאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל נוֹצְחִים שֶׁלֹּא כְּמִנְהַג הָעוֹלָם, אָמְרוּ מִנְהִיגָם שֶׁל אֱלוֹ בְּמִדְּוִין נִתְגַּדַּל, נִשְׁאָל מֵהֶם מָה מִדְּתוֹ, אָמְרוּ לָהֶם, אֵינִן כַּחוֹ אֶלָּא בְּפִיו, אָמְרוּ אָף אָנוּ נְבוֹא עֲלֵיהֶם בְּאָדָם שֶׁכַּחוּ בְּפִיו'; אֵךְ הַהִבְדָּל הָעֲצוּם הוּא – שְׁלַעַם-יִשְׂרָאֵל יֵשׁ פֶּה קָדוֹשׁ, וְלְבַלְעָם הָרָשָׁע יֵשׁ פֶּה טַמָּא, וְלָכֵן עֲצַתָּם הַטַּמָּאָה לֹא יִצָּאָה לְפַעַל, וְאִדְרָבָה! עַם-יִשְׂרָאֵל קָבְלוּ רַק בְּרֻכּוֹת, וְלֹא קָלְלוֹת, וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לְבַלְעָם כָּבֹר בַּתְּחִלַּת הַפְּרָשָׁה (בַּמִּדְבָּר כב, יב): "לֹא תֹאֵר אֶת הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא" – עַם-יִשְׂרָאֵל בְּרוּכִים הֵם, וְאֵין אֶפְשָׁרוֹת לְקַלְלָם!

הָעוֹלָה מִן הָאֱמוּרָה לְעוֹבְדָא וְלִמְעֻשָׁה, שָׂאֵם אָדָם יִזְכָּה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּ'אִמְרֵה קָדוֹשָׁה' – הוּא יִזְכָּה לְהַגִּיעַ לְכָל הַקָּדְשׁוֹת, וְאָף אִם נִפְל לְהִיכֵן שֶׁנִּפְל וְכוּ', אָף-עַל-פִּי-כֵן בִּיכְלָתוֹ לְצַאֵת מִהַשְּׂאוֹל עַל-יְדֵי דְבוּרִים קָדוֹשִׁים, וְרַמְזוּ נִפְלֵא לָזֶה אָנוּ מוֹצֵאִים גַּם-כֵּן בַּפְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ בַּפְּסוּק (שֵׁם כב, כח): "וַיִּפְתַּח הַיּוֹי"הָ אֶת פִּי הָאֲתוֹן", שְׁזֶה מְרַמְזוּ עַל מִי שֶׁהַגִּיעַ לְאֵן שֶׁהַגִּיעַ, וְהוּא כָּבֹר מִמֶּשׁ כְּמוֹ הָאֲתוֹן, שֶׁגִּמְרָא מִסְפָּרַת (סִנְהֶדְרִין קה): שֶׁהִיא גַם-כֵּן הִיְתָה חֲתִיכַת זָכַל כְּבַלְעָם... אֵךְ יָדַע שֶׁאָף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ עֲנָיִן שֶׁל: "וַיִּפְתַּח הַיּוֹי"הָ אֶת פִּי הָאֲתוֹן" – גַּם מִי שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲתוֹן, הֵינּוּ שֶׁמְלַכְלֶךְ בְּמָה שֶׁמְלַכְלֶךְ וְכוּ' וְכוּ', גַּם הוּא יְכוּל לְפַתַּח פִּיו וּלְדַבֵּר לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְזַעַק וּלְצַעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּעֲלֵהוּ וְיִוצִיאֵהוּ מִן הַשְּׂאוֹל תְּחִתִּית, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה סוּף-כָּל-סוּף לְצַאֵת מִכָּל הַדְּבָרִים הַבְּלִתִּי-רְצוּיִים שֶׁהַגִּיעַ אֲלֵיהֶם, וְיַגִּיעַ לְכָל הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְהַשְּׁבִיטֵי בְּרַךְ יִזְכָּה אוֹתָנוּ לְקַבֵּל אֶת כָּל לְמוּדֵי הַצְּדִיקִים, וְלְהַחֲדִירָם הֵיטֵב הֵיטֵב בְּלִבְנוּ, וְלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּאִמְתָּ עִם כַּח הַדְּבֹר שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים וּמְאֻשְׁרִים בְּאִמְתָּ, וְלְהִיּוֹת אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים כְּרַצּוֹנוּ יִתְבָּרַךְ!

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית פְּרִשֶׁת בְּלָק תִּשְׁע"ט

בַּעַת רַעוּא דְרַעוּיִן פְּרִשֶׁת בְּלָק תִּשְׁע"ט, דְּבַר מוֹרְנוּ שְׁלִיט"א דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מִן הַלְמוּדִים הַנוֹרָאִים הַמְנַחִים בְּפְרִשֶׁת הַשְּׁבוּעָה, הֵיאִף שְׂיָכִים גַּם בְּדוֹרְנוּ וּבִימֵינוּ מִמֶּשׁ

וּבַעֲנִיָּן זֶה צְרִיכִים אָנוּ לִילֵף בְּכָל תַּקְף הַדִּין, שְׂבִמוּסְדוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁלָנוּ לֹא יֵהָא כְּדָבָר הַזֶּה, וְיִלְד שֵׁישׁ לוֹ בְּבֵית מַחֲשָׁב פְּרוּץ, אִיִּפוּן, סְמָאֲרֶטפּוֹן וְכוּ' וְכוּ', לֹא יִכְשִׁיל אַחֲרִים! לֵךְ וּתְחַפֵּשׁ מְקוֹם אַחֵר! לֹא אֲצַלְנוּ! כָּלֵל וּכְלָל לֹא!

כִּי הִנֵּה יִשְׁנֵם הוֹרִים שְׂבָאִים בְּטַעֲנָה צוּדְקָת, שְׂבִמוּסְדוֹת שְׂהוּקְמוּ עַל-יַדֵּי מוֹהֲרָא"שׁ הַקְּדוּשׁ, יִשְׁנֵם יְלָדִים שְׂמִסְפָּרִים מַה שְׂרוּאִים בְּמִכְשִׁירִים הַטְּמָאִים הַלָּלוּ, וּמְפָרְטִים הֵיכֵן רָאוּ וּמָה רָאוּ וְכוּ', וְזֶה מִמֶּשׁ הוֹרֵס אֶת הַחֲנוּף שֶׁל יְלָדֵינוּ!

אֲצַלְנוּ לֹא יָקוּם וְלֹא יִהְיֶה כְּדָבָר הַזֶּה! נִכּוֹן שְׂמָאֲז שְׂמוֹהֲרָא"שׁ הַסְּתַלְק אֵינן מִי שְׂיַגִּיד זֹאת, כִּי מוֹהֲרָא"שׁ הִיָּה מוֹחָה יִשִׁירוֹת עַל דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, אָבֵל אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲלִינוּ לְדַעַת שְׂמוֹהֲרָא"שׁ חֵי וְקִים עִמָּנוּ! הַצְּדִיק חֵי! הַצְּדִיק מוֹחָה וּמְדַבֵּר! וְאִיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת דְּבָר כִּזֶּה?! ...

וְזֶהוּ מַה שְׂכַתּוּב תַּכְף בְּפִסְוּק (שָׁם כ"ה, ד): "וַיֹּאמֶר הוֹי"ה אֶל מֹשֶׁה קַח אֶת כָּל רְאִשֵׁי הָעָם" - רְאִשֵׁי הָעָם אֵלוֹ רַבְּנֵי הַקְּהֵלָה, שְׂאִינֵם צְרִיכִים לְפַחַד בְּשׁוּם אִפְן מִשׁוּם דְּבָר שֶׂהוּא!

וּבְתִיב (שָׁם, ו): "וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אָחִיו אֶת הַמְּדִינִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָמָה בָּכִים פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד", שְׂזֶה סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ עַל אֵלוֹ הָעוֹזֵי-פָּנִים שְׂאִין לָהֶם בּוֹשָׁה לְחַלֵּק עַל הַצְּדִיק וּלְהַכְאִיב לְאַחֲרִים וְכוּ', וְצְרִיכִים לְדַעַת הֵיטֵב, שְׂאָדָם כִּזֶּה הוּא פָּגוּם בְּפָרִית רַחֲמָנָא לְצַלָּן! וְכִמוֹ שְׂקָרָה כָּאן, שְׂהַגִיעַ זְמַרֵי בֶן סְלוּא, שְׂהִיָּה עוֹזֵפָּנִים, "וַיִּקְרַב אֶל אָחִיו אֶת הַמְּדִינִית" - הוּא לּוֹקַח אֶת הַמְּדִינִית בְּשַׁעֲרוֹתֶיהָ, וְכָל זֶה "לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", רַחֲמָנָא לְצַלָּן!

פֶּתַח וְאָמַר מו"ר שְׁלִיט"א: חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זָכִינוּ לְקִרָא הַיּוֹם בַּתּוֹרָה פְּרִשֶׁת בְּלָק הַעוֹסְקָת בְּרַבָּה בְּעִנְיֵן בְּלָק וּבַלְעָם שְׂרָצוּ לְקַלֵּל אֶת עַם-יִשְׂרָאֵל, אִף (דְּבָרִים כ"ג, ו) "וְלֹא אָבָה ה' אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַע אֶל בַּלְעָם וַיִּהְפֹּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לָךְ אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָה כִּי אָהַבְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ"; הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וּמְרַחֵם עַל בְּנָיו, עַל-כֵּן הִכְרִיחַ אֶת בַּלְעָם לְבָרֵךְ אֶת עַם-יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה אַחֵר כָּל זֹאת כְּתִיב (שָׁם כ"ד, כה): "וַיִּקָּם בַּלְעָם וַיִּלָּךְ וַיָּשָׁב לְמִקְמוֹ וְגַם בְּלָק הָלַךְ לְדַרְכּוֹ"; וְלִכְאוּרָה עֲלוּלִים לְחַשְׁבַּ שְׂהֵם שְׂכּוּ לְמִקְוָם בַּתְּמִימוֹת... וּבְאֻמַּת לֹא-כֵן הוּא, כִּי רְשָׁעִים כְּאֵלֶּה הֵגַם שְׂלֹא הַצְּלִיחָה מְזִימָתָם - אֶת הַהִשְׂרָאָה שֶׁל הַטְּמָאָה הֵם כֵּן הַשְּׂאִירוֹ, וּמְמַנֶּה צְרִיכִין לְהַזְהֵר וּלְהַשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד...

וְזֶה מַה שְׂמַנַּח בְּסוּף פְּרִשֶׁת הַשְּׁבוּעָה; דְּהִנֵּה אָכֵן שְׁנֵי הַרְשָׁעִים הַלָּלוּ שְׂכּוּ לְמִקְוָם וְחָלוּ רַק בְּרִכּוֹת עַל רְאִשֵׁי עַם-קְדֻשָׁה, אִף מִיָּד אַחֲרֶיכֶךָ אוֹמַר הַפְּסוּק (כ"ה, א): "וַיִּשָּׁב יִשְׂרָאֵל בְּשָׂטִים וַיִּחַל הָעָם לְזַנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב"; וְזוֹ הִיָּתָה עֲצַת בַּלְעָם הַרְשָׁע (כְּדֹאִיחָא שָׁם בְּרִש"י), מְשַׂרְאָה שְׂלֹא הַצְּלִיחַ לְקַלֵּל אֶת עַם-יִשְׂרָאֵל - הַחֲלִיט לְהַפִּילֵם בְּטַמָּאת נֶאֱוָף עַל-יַדֵּי "בַּעַל פְּעוֹר", שְׂזוֹ הִיָּתָה עֲבוּדָה-זָרָה מְגַנָּה מְאֹד מְאֹד.

וְהִנֵּה הַתּוֹרָה הִיא נְצַחִית, וּבְכָל דוֹר וְדוֹר שְׂיָכִים כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵינן זֶה רַק דְּבָר שְׂהִיָּה פַעַם וְנִגְמָר... וּבּוֹדָאֵי שְׂגַם כָּל עִנְיָן זֶה שֶׁל עֲצַת בַּלְעָם שְׂיָךְ בְּדוֹרְנוּ וּבִימֵינוּ, וְשְׂמַעֲנוּ מִפִּי מוֹהֲרָא"שׁ הַקְּדוּשׁ, שְׂהַבְעַל פְּעוֹר' בְּדוֹרְנוּ אֵלוֹ הֵם הַמְּכַשִּׁירִים הַטְּמָאִים הַהוֹרְסִים כָּל חֲלָקָה טוֹבָה! וְאֵם אָדָם נְצַמֵּד לָזֶה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הוּא מְגִיעַ אַחֲרֶיכֶךָ לְנֶאֱוָף, ה' יִשְׁמַר וַיְצִיל, וְהָרִי הוּא עוֹבֵד אֶת הָעֲבוּדָה-זָרָה הַזֶּה מִמֶּשׁ...

וּמְסִיִּים הַפְּסוּקִים: "וְהִמָּה בְּכִים פֶּתַח אֶהֱל מוֹעֵד"; רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שְׁאֵדָם שֵׁישׁ לוֹ הִרְהוּרִים רַעַם צְרִיף לֹמֵר קְרִיאַת-שְׁמַע, וְאִם רַגִּיל בָּזֶה וְכוּ' אֲזִי צְרִיף לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת, וְאוֹמֵר רַבְּנוּ: "וְזֶה שֶׁתִּרְגַּם יוֹנְתָן עַל פְּסוּק (בַּמִּדְבָּר כה) "וְהִמָּה בְּכִים פֶּתַח אֶהֱל מוֹעֵד" - בְּכִין וְקוֹרִין אֶת שְׁמַע, וְזֶה לֹא עָשׂוּ אֲלָא כְּדִי לְהַנְצִיל מֵהִרְהוּרִי; כִּי רָאוּ לִפְנֵי עֵינֵיהֶם דְּבַר כְּזָה רַע וּמַגְנָה, וְעַל-כֵּן מִיָּד בָּכוּ וְקָרוּ קְרִיאַת-שְׁמַע כְּדִי לְהַנְצִיל עַל-יַד־זֶה מִן הַטְּמָאָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת.

וְעוֹד יֵשׁ לֹמֵר, דְּהֵנָּה יְדוּעַ שְׁטָרֵם יְצִיאַת נִשְׁמַת הָאָדָם מִזֶּה הָעוֹלָם - קוֹרִין קְרִיאַת-שְׁמַע, וְאֶפְלוּ אֲצֵל אֲנָשִׁים הִרְחוּקִים לְגַמְרֵי מִן הַקְּדוּשָׁה - דְּבַר זֶה יְדוּעַ וּמְפָרְסֵם, לֹמֵר קְרִיאַת-שְׁמַע בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, וְכַמְסָפֵר רַבּוֹת כְּאֵלֶּה סְפוּרִים, לְמַשָּׁל אִם מִתְרַסֵּק מְטוֹס, ה' יִשְׁמֵר, אֲזִי שׁוֹמְעִים אִיךְ שֶׁבְּרַגְעִים הָאֲחֵרוֹנִים זוֹעֵקִים "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל", כִּי זֶהוּ יְסוּד הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵת זֶה יֵשׁ בְּלֵב כָּל יְהוּדֵי וִיהוּדֵי.

וְעַל-פִּי-זֶה אֶפְשָׁר לֹמֵר טַעַם שְׂיִכּוֹת קְרִיאַת-שְׁמַע לְכָל הַנֶּ"ל, כִּי הֵנָּה הֵם רָאוּ מַעֲשֵׂה כַּה גְּרוּעַ וְכוּ', וְכִשְׂיֵשׁ כְּזֶה דְּבַר - הָרִי זֶה מִמָּשׁ מוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְלִכְּן מִיָּד קָרוּ קְרִיאַת-שְׁמַע, לְחֻזֵּק בְּלִבָּם אֱמוּנַת הַיְחוּד, וְלֹא לְהִרְפוּת מִן הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

וְטַעַם בְּכִיתָם הוּא עַל בְּזִיוֹן הַצְּדִיק, כִּי זִמְרֵי עֲשֵׂה אֶת הַמַּעֲשֵׂה לְעֵינֵי מִשֶּׁה רַבְּנוּ וְלְעֵינֵי כָּל הָעֵדָה כְּנ"ל, וְאִין לָךְ בְּזִיוֹן וְעִזּוֹת-פְּנִים יוֹתֵר מִזֶּה, וְעַל-כֵּן בָּכוּ הַכֹּל עַל גְּדֹל הַבְּזִיוֹנוֹת שֵׁישׁ לְהַצְּדִיק.

וְהֵנָּה קָם פִּינְחָס, תְּלַמִּיד אֲמָתֵי שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ, וְנִזְכָּר בְּהִלְכָּה "הַבּוֹעֵל אֲרַמִּית קְנָאִים פּוֹגְעִים בּוֹ", וְתַכְף-מִיָּד בָּא לְטוֹל רְשׁוֹת מִמֹּשֶׁה רַבְּנוּ, וְאָמַר לוֹ מֹשֶׁה רַבְּנוּ (רש"י בַּמִּדְבָּר כה, ז): "קְרִינָא דְאִיגְרָתָא אִיהוּ לְהוּי פְּרוּנְקָא" - מִי שֶׁקָּרָא אֶת הָאֲגֵרַת הוּא יְהִיֶּה הַשְּׁלִיחַ לְקִימָה, וּבְאֲמַת נַעֲשׂוּ לוֹ אֲזַ נְסִים גְּדוֹלִים², וְלִקַּח בְּיָדוֹ רִמַּח, וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב "וַיִּקַּח רִמַּח בְּיָדוֹ" - וְרִמַּח מְרַמֵּז עַל רַמ"ח תְּבוֹת שֶׁבְּקְרִיאַת-שְׁמַע, כִּי בְּמַעֲשֵׂה זֶה גָּלָה פִּנְחָס אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְכַנ"ל שֶׁקָּרוּ אֲזַ קְרִיאַת-שְׁמַע, וּפִינְחָסִי בְּגִימְטְרִיא 'יִצְחָק' (208) שְׁרוּמֵז לְמַדַּת הַגְּבוּרָה, וְרִמַּחִי אוֹתִיּוֹת 'רַחֵם', כִּי הוּא הַפֶּךְ אֶת הַדִּין לְרַחֲמִים עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂהוּ, וְלִכְּן זָכָה פִּינְחָס לְבְּרַכַּת "בְּרִיתִי שְׁלוֹם", וְהוּא מַגִּיעַ לְכָל בְּרִית מִלָּה, וּמְבַשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת לְעַם-יִשְׂרָאֵל.

וְהַבְּלָל לְמַעֲשֵׂה הוּא כְּאִמּוֹר, שֶׁהַעֲבוּדָה-זֶרָה שֶׁל בְּעַל פְּעוּרֵי אֱלוֹהִים הֵם הַמְּכַשְׂרִים הַטְּמָאִים, וְצְרִיכִים לְהִזְהַר וְלִהְשָׁמֵר מֵהֶם מְאֹד מְאֹד, כִּי אֱלוֹהֵי הַמְּכַשְׂרִים הַפְּסוּלִים וְהַטְּמָאִים הֵם עֲבוּדָה-זֶרָה מִמָּשׁ!

וְכַמּוֹהֵי יָפָה לְאָדָם כְּשֶׁזּוֹכָה לְהִסִּיר מֵעַלְיוֹ אֶת הַנֶּגַע שֶׁל הַמְּכַשְׂרִים הַטְּמָאִים, וּמִתְרַחֵק מֵהֶם לְגַמְרֵי! וְכֵן לֹא יְכוּא לִידֵי נְסִיּוֹן, וְיִזְכָּה לְקַדְּשַׁת הָאֱמוּנָה, וּדְבָקוֹת אֲמִתִּית בְּדַרְכּוֹ שֶׁל פִּינְחָס הַצְּדִיק - הוּא אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא אֲשֶׁר יְבַשְׂרְנוּ בְּקִרְוֹב עַל בּוֹא הַגָּאֵלָה הַשְּׁלֵמָה.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׂיִקְיָם בְּמַהֲרָה (מְלָאכֵי ג, כג): "הֵנָּה אֲנִכִּי שֶׁלַח לְכֶם אֶת אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא לְפָנָי בּוֹא יוֹם הוּי"ה הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא", בְּקִרְוֹב בְּיָמֵינוּ, אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן!

נְדָפֵס לְעֵלוּי נִשְׁמַת

הַרְבֵּנִיּוֹת הַצְּדִיקְנִיּוֹת

מֵרַת יַחְנָא שְׁפָרָה בַּת רַבִּי אֲשֶׁר יִשְׁעִיָּה ע"ה וּמֵרַת חִינְקָא חַיָּה בְּאָבָא בַּת רַבִּי אַבְרָהָם דְּב ע"ה
יוֹמָא דְהַלּוּלָא ט"ז תַּמּוּז

יִטְרְדוּ מִיָּד וְלֹא תִהְיֶה לָהֶם שְׁהוֹת לְנֶקֶם בְּפִינְחָס, וְכֵן נַעֲשֵׂה לוֹ נֶס כְּהוֹצֵאֵם מִן הָאֶהֱל וְכוּ' וְכוּ'.

ב. כְּלִשׁוֹן רִש"י (שָׁם ח): "וְהִרְבֵּה נְסִים נַעֲשׂוּ לוֹ" לְפִינְחָס בְּמַעֲשֵׂה זֶה, וְכַמְבָּאָר בְּמִפְרָשִׁים כַּמָּה וְכַמָּה נְסִים גְּדוֹלִים שֶׁנַּעֲשׂוּ אֲזַ [כַּגּוֹן שְׁמִיד לְאַחַר הַחֻטָּא הַחֲלָה הַמַּגְפָּה בְּעַם כְּדִי שְׁבַטוֹ שֶׁל זִמְרֵי

"הציבי לך צינים"

שְׁבִיבִי אֹר מִפְּרִשֶׁת הַשְּׁבוּעַ לְעוֹבְדָא וּלְמַעֲשָׂה

קדושת הדיבור

א. פרשת בלק הוא לימוד חי של קדושת הדיבור, כמה אדם צריך לשמור פיו ולשונו מכל מיני דיבורים לא טובים, ניבול פה, רח"ל, ולזכות לקדש פיו בתורה, תפילה, דיבורים חיוביים.

יש לך נקודה מיוחדת!

ב. כתיב בפרשתנו: **"וַיִּשָּׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכְנֵי לְשִׁבְטָיו וְתָהִי עֲלֵיו רוּחַ אֱלֹהִים"**, אומר רש"י: **'ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינן מעורבין, ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, שלא יציץ לתוך אהל חבירו'**; ופה מונח לימוד נחוץ לאדם: **אל תסתכל על השני!**

טבע של אדם הוא תמיד לקנאות בזולת, ואדם צריך לעקור מעצמו את המידה המגונה הזאת, ולדעת ש**"כל שבט ושבט שוכן לעצמו"** - כאו"א יש לו את הבחינה שלו ואת העניין שלו המיוחד, ואין לאחד לקנאות בשני.

וכדאיתא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"א סי' לד), שלכל אחד ואחד יש את הנקודה המיוחדת שאין בחברו, כל אחד הוא יחיד ומיוחד בפניו, ואין לו לקנאות באחר, כי **"מה לי עם השני? לו יש את העניין שלו, ולי יש את העניין שלי!"**...

שזו היתה מידתו של התם הקדוש שמספר רבינו בסיפורי מעשיות, שהוא תמיד היה רגיל לומר: **"זה מעשה שלו, וזה מעשה שלי, ומה לי לבלבל את עצמי מאחרים!?"**... ועיי' זכה להיות **"מַיְיִסְטֵר עַל כָּל הַמַּיְיִסְטֵרִים"** - ראש כל הצדיקים!

משה רבינו - כי בקדושה כן בטומאה מנגד, וזכה להשגות מסוימות כפי בחינת טומאתו, אבל בעייתו היתה שלא ראה את **'שפלות עצמו'**, והיתה בו גאווה סרוחה, ועל כן היתה לו רק עין אחת...

אך יש להדגיש, שהעניין של **'שפלות עצמו'** הוא מאד עדין, כי אדם יכול להגיד **"אם הנני לא-כלום, ממילא מה שווה כל מה שאני עושה"**, ומתרשל מהכל ח"ו... **אבל באמת זו זו תכלית הגאווה! זה שאתה מתרשל באמריך "הרי אני כלום, אז גם עבודתי היא כלום"**, זו גאווה!

א"כ, מהי 'שפלות'? **'שפלות' הכוונה שאדם יודע שהכל מגיע מהקב"ה במתנת חינוך! וכי מגיע לי משהו? ... הכל זו מתנה מאתו יתברך!"**... ואדם שמבקש את הכל במתנת חינוך, יכול לזכות לכל מה שליבו חפץ...

ימי "בין המצרים"

ד. בשבוע זה מתחילין ימי "בין המצרים", שהם כ"א ימים מיוחדים בשנה, ונקראו בפי הצדיקים: **"ימי בין המצרים הקדושים"**.

כשאדם שומע על ימים אלו, הוא מיד מתמלא בפחד, ומתחיל להיות מאוים ומבוהל וכו', אבל הצדיקים מלמדים אותנו שהם ימים מיוחדים מאד - ימים של השתוקקות וגעגועים אל הקב"ה, והם ימי רצון מיוחדים ביותר.

והנה, בימי חורבן בית שני אמנם היה לימוד התורה בעם ישראל, אבל היתה שנאת חינוך, לא היתה

ואדם שקונה בנפשו מידה יקרה זו - כמה יפים ונעימים יהיו ימי חייו, כי יודע היטב שהנקודה השייכת לליבו - את זה אין לאף אחד בעולם, ורק הוא יכול להוציאה מן הכח אל הפועל, רק לו יש את הכוחות המיוחדים לו בלבד!

ואת הלימוד הזה צריכים להנחיל גם לילדים, כי זה הטבע של ילדים תמיד - שמקנאים אחד בשני, אחד מקנא בחברו, אח מקנא באחיו, וזאת רואים אפילו אצל תינוק קטן, שהנה נולד לו אח קטן, והוא מלא בקנאה עליו, ובכל עת שמוצא - צובט את אחיו, דוחף לו משהו לפיו... כל זה נובע מחמת קנאה, וצריכים לעקור את המידה הזאת לגמרי, **ועל ידי שאדם דוגמא חיה לזה - בוודאי הילדים יהיו כמותו...**

זו תכלית הגאווה!

ג. אנו מוצאים בפרשה, שבלעם היה **"שְׁתֵּם הָעֵינִן"**, היינו שהיתה לו רק עין אחת (רש"י), מה הלימוד בזה?

ההסבר לזה מובא בדברי הצדיקים הקדושים, דהנה ענין של ב' העיניים שיש לאדם, עין אחת היא כדי להסתכל על **'גדולת הבורא'** - כמה יפה ונאה היא הבריאה של הקב"ה, בחינת (תהלים ח, ד) **"כִּי אֶרְאֶה שָׁמַיִךְ מַעֲשֵׂה אֲצִבְעֶיךָ יָרַח וְכֹכָבִים אֲשֶׁר כֹּונְנָתָה"**; ועין שניה היא כדי להסתכל על **'שפלות עצמו'** - שהוא לא-כלום מצד עצמו, והכל זו מתנת חינוך מאת הקב"ה.

והנה, לבלעם היתה את העין הראשונה של **'גדולת הבורא'**, כי הרי היה **"זה לעומת זה"** כנגד

אהבה ואחדות בין נשמות ישראל, וזה מה שגרם את כל החורבן...

והתפקיד שלנו הוא לתקן את זה, וכמובן - נתחיל עם הבית שלנו, כל אחד בפרטיות, שיהיה שלום ואהבה בתוך הבית, שיהיה רוגע ואחוה בבית, שיהיה גן עדן בתוך הבית!

זו טומאת הפעור!

ה. אחר שלא צלח ניסיון בלק ובלעם לגרום קללה אצל נשמות ישראל, בלעם הרשע והטמא הציע את עצתו הטמאה לבלק, שיגרום לעם ישראל טומאה ע"י העבודה זרה של פעור; מהו הפעור הזה?

מוהרא"ש הקדוש צעק:
המכשירים הטמאים - זה הפעור!
אם אדם לא מבער ושורף את המכשירים הטמאים האלו מקרבו - זו סכנה!

אם אדם רוצה לחנך את ילדיו בחינוך קדוש וטהור על דרך ישראל סבא, מוכרחים שהבית יהיה נקי מטומאת המכשירים הטמאים! אל תתרחץ: "אני צריך את זה לביזנעס... אני צריך את זה לעסקי עבודתי"... זו סכנה!

משל לאדם שמעמיד על שולחן הבית בקבוק של רעל שנראה כמו 'פטל', והוא אומר שזה בסדר... אף אחד לא יגע... אדם שהוא שפוי בדעתו - לא יעשה דבר כזה... אותו דבר לעניין המכשירים הטמאים - זה רעל! זו סכנה! כמה אדם צריך להשגיח שהבית שלו יהיה נקי מכל המכשירים הטמאים האלו!

ואם אדם חזק בזה, אזי אז הוא יכול לגשת לחנך ולהזהיר את ילדיו: "אל תתקרבו ואל תיגעו

בכל הטומאה הזאת!" אבל בשביל זה אדם בעצמו צריך להיות מאד חזק בזה, כי אם יתן איזו גישה אל הפעור הזה - זה הכי גרוע! זו עבודה זרה ממש!

ומשה רבינו - הצדיק האמת - הוא הלוחם נגד זה, ועל כן הוא נקבר דיקא "מול בית פעור" (דברים ג, כט), וכדאיתא בדברי התוס' (סוטה יד: ד"ה "מפני"): "ומדרש אגדה, בכל שנה ושנה בעת שחטאו ישראל בבנות מואב באותו פרק בית פעור עולה למעלה כדי לקטרג ולהזכיר עון וכשהוא רואה קברו של משה חוזר ושוקע שמשה רבינו שקעו בקרקע עד חוטמו וכל שעה שעולה חוזר ונשקע למקום ששקעו משה רבינו; זו מלחמת הצדיקים בכל הדור, שצועקים ומזהירים: אל תגעו בכל הדברים האלו! תצילו את הילדים! צריכים להכניס בהם קדושה וטהרה בדרך התורה!

שפה נקיה - לשון קודש!

ו. כמה שחוזרים על זה - זה לא מספיק: צריכים לחנך את הילדים שתהא להם שפה נקיה! ילדים צריכים לשון קודש! להיזהר לא להוציא דברי נבלה מהפה - קללות, רח"ל!

ואפילו אם לצערנו ככה שמעת בבית שלך, ח"ו, אתה צריך לדעת שזה אסור! לנקות את הלשון! תנפה את הדיבור שלך בי"ג מיני נפה - בכל דרך! תחשוב רגע לפני שאתה מדבר: האם מה שאלך עתה לומר זה נכון? זה קדוש? זה טהור? הדיבור של האדם זה מה שמביא אותו לכל הקדושות שבעולם!

ואת זה בלעם הרשע ידע היטב... ועל כן הוא ניסה בכל דרך אפשרית להכניס את הטומאה הזאת בנשמות ישראל, רח"ל, אבל הצדיקים עומדים כנגדו כחומה בצורה!

להיזהר מטיוולים בלתי ראויים

ז. השבוע - ט"ו תמוז - יהיה לנו את ההילולא של ה"אור החיים" הקדוש, והוא אומר דבר נפלא בפרשת השבוע: כתיב "וַיִּשָּׁב יִשְׂרָאֵל בְּשָׁטִים וַיַּחַל הָעַם לָזְנוֹת אֶל בָּנוֹת מִזְרָב", אומר ה"אור החיים" הקדוש: 'שָׁטִים' זה לשון של טיוול [וכדמצינו שכתוב (במדבר יא, ח) "שָׁטוּ הָעַם וַלְקָטוּ"], וזהו הלימוד הנחוץ לכל אחד ואחד:

כמה צריכים להיזהר ולהזהיר בעניין טיוולים, שלא להסתובב ולטייל בכל מיני מקומות שהניסיונות בהם הם מאד מאד גדולות! ובפרט בימי הקיץ!

הרי בתוך ה"ד" אמות" של האדם - ג"כ צריכים סייעתא דשמיא, ק"ו שצריכים להיזהר מאד שלא להיות "בְּשָׁטִים" - להסתובב במקומות שמביא רח"ל לענין של 'שָׁטִים' - לשון של שטויות; כמה צריכים להיזהר בזה, ולשמור מאד מאד על הילדים ממקומות כאלו!

ראש השנה של רבינו!

ז. עומדים ומתקרבים אנו לראש השנה של רבינו הקדוש; אשרי ואשרי מי שיש לו חבל וחלק ב'בנין אמונתינו' - שהוא הבנין של רבינו! הבנין של הצדיקים שגילו ופרסמו לנו את האור של רבינו! וזה בנין בית המקדש!

